

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het VLAREME van 28 oktober 2016 wat betreft de voorwaarden voor het verkrijgen van een derogatie aan van de bemestingsnormen als vermeld in artikel 13 van het Mestdecreet van 22 december 2006

1. INHOUDELIJK

Het voorontwerp van besluit gaat als bijlage 1 en is de omzetting van het Europese uitvoeringsbesluit 2019/1205 van 12 juli 2019 tot verlening van een door België voor het Vlaamse Gewest gevraagde afwijking krachtens Richtlijn 91/676/EEG van de Raad inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen. Het uitvoeringsbesluit van de Europese Commissie gaat als bijlage 2.

De beslissing van de Europese Commissie staat aan het Vlaamse Gewest een afwijking, zoals voorzien in de Nitraatrichtlijn, toe. Deze afwijking, de zogenaamde 'derogatie', laat voor bepaalde teelten een hogere bemesting uit dierlijke mest toe zonder de totale bemestingsnorm te verhogen. Hierdoor wordt het gebruik van kunstmest op derogatiebedrijven verminderd en kunnen ze op een duurzame manier een groter aandeel van de nutriënten uit dierlijke mest hergebruiken.

Dit verhoogd gebruik van dierlijke mest is gekoppeld aan een aantal voorwaarden. Het voorontwerp van besluit omvat alle rechten en plichten die voor de landbouwers van belang zijn. De verplichtingen voor de overheid zijn niet opgenomen in dit besluit. Het uitvoeringsbesluit van de Europese Commissie is immers als dusdanig bindend voor de overheid.

De derogatie wordt, conform de Nitraatrichtlijn, toegekend voor een periode van vier jaar, i.c. van 1 januari 2019 tot en met 31 december 2022. Het voorontwerp van besluit is dan ook geschreven vanuit dit vierjarig perspectief.

De nieuwe derogatie is zeer gelijkend aan de derogatie die van toepassing was in de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2018. Het voorontwerp van besluit is dan ook grotendeels een herneming van de bepalingen die voorheen in hoofdstuk 5 van het VLAREME opgenomen waren en die vanaf 1 januari 2019 opgeheven zijn.

Het voorontwerp van besluit voldoet aan de voorwaarden zoals opgenomen in de nota aan de Vlaamse Regering, goedgekeurd tijdens de ministerraad van 23 november 2018, betreffende de afspraken voor de pre- en postelectorale periode om in lopende zaken beslist te worden. Het gaat immers om de omzetting van een uitvoeringsbesluit van de Europese Commissie, wat nodig is om de randvoorwaarden voor het toepassen van de derogatie te kunnen afdwingen en handhaven.

2. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1 past artikel 1.1.3 van het VLAREME aan. In dit artikel zijn de definities opgenomen die betrekking hebben op de derogatie. Aangezien de nieuwe derogatie zeer gelijkend is aan de oude derogatie kunnen de meeste definities zonder aanpassing behouden blijven. Alleen de definities van derogatie-

effluent, derogatiemest, dunne fractie en dikke fractie, moeten aangepast worden, vermits bij de mestbehandeling een veralgemening doorgevoerd wordt naar dierlijke mest. Gelet op de aanpassingen aan artikel 14 van het Mestdecreet, doorgevoerd met het decreet van 24 mei 2019 houdende wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van het Mestdecreet van 22 december 2006, wat de implementatie van het zesde mestactieprogramma betreft, moet ook de verwijzing naar artikel 14, §9, van het Mestdecreet, in de definitie van perceelsgroep (artikel 1.1.3, 13°, van het VLAREME) geschrapt worden.

Hoofdstuk 5 van het VLAREME bevatte de feitelijke bepalingen inzake derogatie. Aangezien de vorige derogatie afliep op 31 december 2018 zijn de inhoudelijke bepalingen rond derogatie in het VLAREME opgeheven vanaf 1 januari 2019. Met artikel 2 wordt het hoofdstuk 5 van het VLAREME opnieuw ingevoegd. Inhoudelijk zijn de betreffende artikelen grotendeels een overname van de bepalingen die voorheen in dit hoofdstuk opgenomen waren.

Op een aantal punten wijzigt de Europese Commissie in het uitvoeringsbesluit van 12 juli 2019 de voorwaarden waaraan een landbouwer moet voldoen om derogatie te kunnen toepassen ten opzichte van de vorige derogatie (uitvoeringsbesluit van de Europese Commissie 2015/1499 van 3 september 2015). Deze verschillen hebben betrekking op de volgende punten:

- De beperking voor het gebruik van effluent tot 15 ton per ha is geschrapt.
- Er mag fosfaat uit kunstmest toegepast worden op percelen met fosfaatklasse I en II.
- Het ploegen van grasland is geëxpliciteerd tussen 15 februari en 30 april.
- Graslandvernieuwing en ploegen van grasland op zware klei is geëxpliciteerd tussen 15 september en 30 oktober evenals tussen 15 februari en 30 april.
- Bij het najaarsploegen van grasland op zware klei hoeft er geen gewas met hoge N-behoefte ingezaaid te worden binnen de 2 weken.
- Mits bodemanalyse voor minerale N en andere parameters tot inschatting van de mineralisatie mag er op geploegd blijvend grasland wel bemest worden voor graan, kool- en raapzaad, biet, gras en spruitkool.
- Het vanggewas na tarwe en triticale moet ten laatste op 15 september ingezaaid zijn.

Daarnaast worden de bepalingen met betrekking tot de attesten voor dunne fractie of effluent geschrapt. Deze producten moeten te allen tijde voldoen aan de gestelde voorwaarden wat door staalname op het terrein wordt gehandhaafd. Het niet langer vereisen van een attest betekent een administratieve vereenvoudiging die in de lijn ligt met de algemene benadering rond attesten zoals opgenomen in het Mestdecreet met het decreet van 24 mei 2019 houdende wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van het Mestdecreet van 22 december 2006, wat de implementatie van het zesde mestactieprogramma betreft.

Gelet ook op de wijzigingen van het Mestdecreet naar aanleiding van de implementatie van MAP6, zijn sommige bepalingen van het voorontwerp van besluit hierop afgesteld en zijn de verwijzingen in het besluit geactualiseerd. Zo is bijvoorbeeld artikel 5.1.1, §3, tweede lid, 6°, dat verwijst naar het Mestdecreet, aangepast aan de omschakeling van het gebruik van focusgebieden naar gebiedstypes.

Een van de voorwaarden rond derogatie heeft betrekking op het feit dat landbouwers die de derogatie toepassen, de samenstelling moeten kennen van de meststoffen die ze op hun percelen gebruiken. Ten gevolge hiervan zijn er in hoofdstuk 10 van het VLAREME dat de bepalingen rond het gebruik van mestanalyses bevat, enkele verwijzingen naar de derogatie. Zo werd in artikel 10.2.2.1 verwezen naar het dunnefractieattest. Zoals hoger uiteengezet wordt voor het gebruik van dunne fractie in het kader van de derogatie niet langer een attest gevraagd. Hierdoor moet artikel 10.2.2.1 dat een verwijzing naar dat dunnefractieattest bevat, aangepast worden. Artikel 3 van het voorontwerp van besluit vervangt daarom het woord dunnefractieattest.

De nieuwe derogatie loopt vanaf 1 januari 2019. Normaliter moeten landbouwers die de derogatie wensen toe te passen, dit uiterlijk op 15 februari aanvragen bij de Mestbank en moeten zij ook de nodige informatie meegeven via de verzamelaanvraag. Gelet op de late goedkeuring van dit

voorontwerp van besluit worden hiervoor in artikel 4 een aantal overgangsbepalingen opgenomen voor het jaar 2019.

Artikel 5 bepaalt de buitenwerkingtreding van de inhoudelijke bepalingen betreffende de derogatie, vervat in hoofdstuk 5 van het VLAREME. Aangezien zoals reeds hoger uiteengezet, de derogatie verleend wordt voor vier jaar, wordt bepaald dat het voorontwerp van besluit ophoudt uitwerking te hebben op 31 december 2022.

Met artikel 6 wordt de einddatum van de vorige derogatie geschrapt.

Artikel 7 bepaalt de inwerkingtreding van het voorontwerp van besluit.

Ten slotte bevat artikel 8 de uitvoeringsbepaling.

3. BUDGETTAIRE WEERSLAG

Het advies van de Inspectie van Financiën van 19 juni 2019 gaat als bijlage 3 en stelt dat het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting niet vereist is.

4. WEERSLAG OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. WEERSLAG OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op de lokale besturen.

6. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Er is geen reguleringsimpactanalyse vereist vermits het voorontwerp van besluit nauwelijks inhoudelijke wijzigingen bevat.

Het voorontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies 2019/232 van 13 juni 2019.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van besluit tot wijziging van het VLAREME van 28 oktober 2016 wat betreft de voorwaarden voor het verkrijgen van een derogatie aan de bemestingsnormen als vermeld in artikel 13 van het Mestdecreet van 22 december 2006;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid, te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Koen VAN DEN HEUVEL
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw